

MARIJE BROUWER-BORGHUIS JOOST SINGER CHANTAL BONTHUIS

6.

AANPAK SCHOOLWEIGERING VEREIST MULTIDISCIPLINAIRE SAMENWERKING

Als er één groep is waarbij intensieve samenwerking tussen school en hulpverlening een must is, dan zijn het wel de schoolweigeraars. Dat blijkt uit een gesprek met medewerkers van de Link, een tussenvoorziening van het samenwerkingsverband in Almelo die zich specifiek op deze jongeren richt. Orthopedagoog Marije Brouwer-Borghuis, onderwijsbegeleider Chantal Bonthuis van de Link en gezinsbehandelaar Joost Singer van GGZ-instelling at.groep Zorg vertellen over de aanpak en over hun samenwerking.

Per jaar komen er zo'n 30 schoolweigeraars terecht bij de Link, een tijdelijk onderwijstraject van het samenwerkingsverband VO 23-01. Het zijn jongeren die vanwege angst- en stemmingsklachten niet meer of zeer beperkt naar school gaan en vaak al geruime tijd thuis zitten. Zij worden naar de Link verwezen door hun vo-school.

KLEINE STAPJES

De belangrijkste doelstelling van de Link is om de jongeren terug te leiden naar school. De methodiek is erop gericht dat jongeren in hele kleine stapjes hun (school)angst aangaan en overwinnen. Jongeren hebben baat bij de aangepaste onderwijsomgeving van de Link en de specialistische ondersteuning die daar wordt geboden. Echter, om ook thuis en buiten

school verandering te bewerkstelligen, is ook specialistische hulpverlening noodzakelijk.

“Wij vinden het essentieel dat alle jongeren naast het traject bij de Link ook worden ondersteund middels een vorm van hulpverlening”, vertelt Brouwer-Borghuis. “Er zijn jongeren die al door een GGZ-instelling worden behandeld als ze bij de Link worden aangemeld, maar is dat niet het geval of komen jongeren niet bij ons aan, dan wordt vaak Singer ingeschakeld. Hij begeleidt ongeveer een derde van de Linkjongeren en hun ouders, is wekelijks aanwezig in het gebouw en werkt outreachend en systemisch.”

Alle jongeren beginnen met één uur school per dag, soms zelfs in een aparte ruimte. Langzaamaan wordt het aantal uren opgevoerd. Ook de terugkeer naar de reguliere school verloopt in kleine stapjes. “We streven naar rust, regelmaat en zo weinig mogelijk sociale spanning en dynamiek”, vertelt Bonthuis. “Daarom werken we met kleine klassen van maximaal tien leerlingen, met vaste lokalen, vaste docenten en geen leswisselingen. Ook het feit dat de jongeren hier alleen tussen lotgenoten zitten helpt; dat maakt het wat minder spannend.”

BESCHIKKING

Bij sommige jongeren start Singer met de hulpverlening voordat de jongere op de Link is begonnen. “Ze vinden school per definitie erg

spannend , dus ook deze school”, zegt hij. “Mijn eerste zorg is dan ook dat ze hier na aanmelding werkelijk naartoe gaan, dat ze gaan ervaren dat het minder eng is dan hun eigen school, dat ze vertrouwen krijgen en weer succeservaringen gaan opdoen. Ook dat moet vaak in hele kleine stapjes. Ik fiets bijvoorbeeld eerst met de jongere langs het gebouw als er niemand is.”

Andere jongeren lukt het prima om zonder begeleiding van Singer op de Link te starten, maar in het algemeen is het wenselijk dat de Link en de hulpverlening vanaf de start samen optrekken, ook om het verblijf op de Link zo kort mogelijk te laten zijn. Het streven is zes tot negen maanden. Helaas duurt het als gevolg van procedurele factoren regelmatig lang voordat Singer met de jongere kan starten. “Ik heb een beschikking nodig van een gemeente of een verwijfsbrief van een (huis)arts en dat kan lang duren, soms wel twee maanden. Dat is frustrerend en stagnerend, omdat het natuurlijk belangrijk is om zo snel mogelijk met de jongere aan de slag te gaan.”

Vanuit de onderwijskant kunnen jongeren wél snel starten op de Link. De school meldt de jongere aan en omdat het een voorziening van het samenwerkingsverband is, hoeven jongeren geen bureaucratische route te doorlopen. “De jongeren blijven ingeschreven staan op hun eigen school en de school betaalt ons een vast bedrag per week”, vertelt Brouwer-Borghuis.

UITWISSELEN

Vanaf het moment dat de jongere bij de Link begint, werken Singer en Bonthuis intensief samen. “We stemmen voortdurend met elkaar af, bijvoorbeeld over de te nemen stappen”, vertelt Bonthuis. “Omdat deze jongeren in het algemeen niet gemakkelijk delen hoe het met ze gaat, is het heel belangrijk dat we informatie uitwisselen. Ik werk met de jongeren aan school gerelateerde doelen rondom het verminderen van de angst- en spanningsklachten en lever input aan Joost zodat hij hierop kan insteken in zijn gesprekken.”

En net zo krijgt Singer relevante informatie van Bonthuis. “Als Chantal mij maandag een berichtje stuurt dat een jongere niet op school is, dan sta ik dinsdag bij hem thuis voor de deur. Maar ook is onze samenwerking belangrijk omdat het ertoe leidt dat we dezelfde taal spreken en de jongeren op dezelfde manier benaderen. We werken volgens de principes van de cognitieve gedragstherapie en dat is het meest effectief als zowel school als hulpverlening de jongeren op die manier benaderen.” “En dat is zeker niet vanzelfsprekend”, zegt Bonthuis, “want als het gaat om de behandeling van deze doelgroep kunnen professionals enorm van visie verschillen.”

Zowel at.Zorg als de Link vragen bij de start van het traject aan ouders en jongeren of ze ermee akkoord gaan dat er informatie wordt uitgewisseld. “Dat levert vrijwel nooit problemen

op”, vertelt Brouwer-Borghuis, “omdat ouders ook zelf ervaren dat samen optrekken en ervaringen delen heel belangrijk is. Ze zijn bijvoorbeeld aanwezig bij het multidisciplinair overleg dat elke zes weken plaatsvindt op de Link en nemen deel aan ouderbijeenkomsten waar ze ook veel met elkaar delen. Een aantal van die ouderbijeenkomsten verzorg ik samen met Joost.”

ELKAARS KADERS KENNEN

Een ander belangrijk aspect in de samenwerking met Singer is volgens Bonthuis dat ze elkaars kaders kennen en begrijpen. “Hulpverlening en onderwijs zijn echt twee verschillende werelden. Het is ontzettend prettig dat Joost het concept school goed kent en dat ik begrijp waar hij mee bezig is. Daarmee voorkom je ook dat je op elkaars stoel gaat zitten, want dat zie je vaak gebeuren als hulpverleners en docenten met elkaar samenwerken. Dat is natuurlijk heel belemmerend voor de samenwerking.”

TIPS

- Ontwikkel specifieke expertise voor schoolweigerders; deze groep vereist een specifieke aanpak en intensieve samenwerking tussen onderwijs en hulpverlening.
- Werk in kleine stapjes en stem die als onderwijsbegeleider en hulpverlener heel goed op elkaar af.
- Organiseer ouderbijeenkomsten voor uitwisseling en psycho-educatie.
- Zorg ervoor dat de hulpverlener vaak – wekelijks – fysiek aanwezig is in de school.

MEER INFORMATIE

Marije Brouwer-Borghuis

m.brouwer@swv2301.nl

Chantal Bonthuis

c.bonthuis@swv2301.nl

Joost Singer

j.singer@at-groep.nl